

בלבבי משכן אבנה

כל החומר המופיע בעלון זה חדש

י"ג עיקרים

ויסודות האמונה לרמב"ם

היסוד הרביעי

גילוי קדמות הבורא בשורש כוחות הנפש

אך נבאר ביתר בירור. יש לנו י"ג עיקרי אמונה - י"ג יסודות אמונה. יסוד זה הוזכר לעיל, ואנו חוזרים עליו פעם נוספת ביחס למה שנוגע ליסוד הרביעי. כל אחד ואחד מהי"ג יסודות הללו, אינם ידיעות בעלמא שהאדם יודע - כגון שהוא יודע שיש בורא לעולם, ויודע שהקב"ה אחד, ויודע שהקב"ה הוא בלתי ניתן להגשמה ח"ו, ויודע ויודע ויודע. אלו אינם י"ג ידיעות, אלא י"ג יסודות.

כלומר, על כל אחד מי"ג היסודות הללו נבנית הנפש. זהו כח בנפש האדם שמכוחו מתגלה האחדות הגמורה. רבותינו אומרים שישנם י"ג יסודות דייקא, כנגד כח האחדות שבנפש [י"ג בגימט' אחד], והיינו כנגד י"ג מידות רחמים שהתורה נדרשת בהם [אמנם ספר העיקרים חולק על מנין היסודות, אך רבותינו אמרו זאת].

לכן, כל אחד מהי"ג יסודות הללו צריך להתגלות אצל האדם בכוחות נפשו. היסודות הללו הם לא יסודות בו ית"ש, אלא הם יסודות בנפש אדם אשר מאיר בהם הבורא ית"ש. י"ג יסודות שלנו להכרת הבורא. זהו המושג שנקרא י"ג יסודות.

לפיכך, כאשר עוסקים ביסוד הרביעי שעניינו ה'קדמות', שהקב"ה קדמון. לקדמות הזו צריך שיהיה גילוי בנפש האדם. זו לא ידיעה בעלמא שהאדם יודע שהקב"ה היה לפני האני הפרטי, ולפני כלל כל הנבראים כולם. ודאי שזו אמת. אך הגדרת הקדמות היא, שהאדם מאמין

בקיומו של הבורא עולם מעבר לגדרי זמן. ובלשון היותר תחתונה, שהאדם מאמין שבורא עולם קדם לכל מציאות הנבראים. ומצד כך הוא מגלה אמונה זו בכח ה'הכרה', כמו שדובר בארוכה לעיל, שהאמונה מגלה בנפש 'הכרה'.

מי שלא נגע בהכרת הנפש שהקב"ה קדמון, על אף שהוא בודאי יודע זאת, ואם תשאל אותו כביכול מאימתי נמצא בורא עולם, הוא יאמר לך: "דברי הבל בשאלתך, הקב"ה היה תמיד". אך זו רק ידיעה אצלו, ובנפשו הוא לא נגע במקום הקדמות הזו. ונמצא שאצלו אינו יסוד' אלא ידיעה'.

הכרת הקדמות בנפש יכולה להגיע רק מהמקום של גילוי האלוקות שבנפש

וביתר דיוק, הקדמות אינה נגלית בכוחות הנפש, אלא היא נגלית בשורש כח הנפש, שהוא כח ה'אמונה', ושם נמצאת ההכרה בכח שנקרא 'קדמות'. דבר זה ברור הוא, הרי כל שאר כוחות הנפש מכירים רק כח מתחדש, ולא כח של קדמות. הכח היחיד שיכול להכיר כח של קדמות הוא הכח שממנו נברא האדם - "ויפח באפיו נשמת חיים" ואמרו חז"ל (ראה רמב"ן שם, וזוה"ק ח"ג מו ע"ב) 'מאן דנפח מתוכו נפח', וה'מתוכו' הזה נותן לאדם כח להכיר את הקדמות, מחמת שה'מתוכו' הזה נמצא בו.

הכרת הקדמות בנפש יכולה להגיע רק מהמקום של גילוי האלוקות שבנפש, של השראת השכינה שבנפש. אם אין גילוי אלוקות בנפש, אין השראת השכינה, הרי שכל 'הכרה' האדם יכיר מתוך גבולותיו שלו. ומצד גבולות האדם, הוא מחודש, הוא אינו קדמון, וכלשון הרמב"ם: כל נמצא זולתו בלתי קדמון בערכו. וא"כ, כיצד הוא יוכל להכיר מושג שנקרא 'קדמון גמור'.

המשך בע"ה שבוע הבא - מתוך סדרת 'דע את אמונתך' - י"ג עיקרים לרמב"ם, היסוד הרביעי.

פרק ח' | יראה ומוסר

אמנם דון מינה נמי, מענין ב' המשלים שהמשילו ז"ל בענין תורה והיראה.

מה שנמשלה היראה לאוצר, ומה שנמשלה היראה לקב חומטין,

היפך מאשר שגו בזה כמה מרבת בני עמנו שקובעים כל עסק לימודם בספרי יראה ומוסר לבד.

בזה האריך הנפש החיים בתחילת שער ד', והוא אמר בכללות שהעיקר צריך להיות התורה, אבל לאחר שנתברר בפרקים האחרונים, שני הגדרות במהותם של היראה, ההגדרה אחת, שהיראה היא בבחינה של אוצר, זה היראה שצריך לחול קודם התחלתו את הלימוד, והחלק השני של היראה שהוא בבחינת קב חומטין, שצריך שיהא תוך כדי הלימוד. עכשיו מסכם הנפש החיים א"כ את תמצית הדברים שהעיקר צריך להיות תורה, והיראה צריכה להיות תוספת.

שכמו בענין קדימת האוצר להתבואה שבתוכו, וכי יעלה כלל על לב אדם, כיון שכל קיום ושימור התבואה הוא האוצר, יעסוק כל זמנו ורובו בבנין האוצר בלבד, ולא יכניס בו תבואה מעולם, זה המשל, והנמשל - איך יעלה על לב איש לאמר שזה תכלית האדם מישראל שישים כל קביעת לימודו בבנין האוצר של יראת שמים לבד, והוא אוצר ריק [אם יש רק יראה בלי תורה כלל], ולא עלתה בידו מכל עמלו רק מצוה אחת של ה' אלקיך תירא (דברים ו, ג) וגם אין עליה שום אוצר כלל.

והיינו כי הרי אוצר הוא הרי ביחס לכך שיש בתוכו דברי תורה.

ובחידוד יותר, עומק דברי הנפש החיים כפי שהוא הסביר בראש שית דידן, שהיראה נמשלה "לאוצר", והיראה נמשלה "לקב חומטין", וכפי שנתחדד, והשתא הדברים יבוארו יותר, כח היראה הוא כוח הגבול שבקומת נפשו של האדם, הפועל יוצא של היראה בקומת נפשו של האדם, זה יראה שהאדם לא חוטא והוא לא עובר על הלא תעשה, הוא ההפך של הפורץ גדרו של עולם, זה הפועל של היראה, אבל הכח בנפש שהוא כח היראה הוא הכח הגבול,

יש יראה שהיא בבחינה של "אוצר", שהוא כח הגבול והכלי המקבל, ויש את כח "הקב חומטין" שהוא קאי בתוך עסק התורה עצמו. שם מתגלה כוח הגדר והגבול בעצם כוח החכמה שבאדם, שמשם מונח עומק כל הגדרה בעסק דברי תורה. ■

המשך בע"ה בשבוע הבא - מתוך קובץ שיעורים על ספר נפש החיים שער ד'

ומאמרו (שם שם, ג') "נכספה וכי לחצרות ה'", מבאר שהתשוקה היא להתבודדות בחצרות השם.

לעיל הוזכר בהרחבה שישנה התבודדות כהתבודדות, וישנה התבודדות במקום קדוש, שזו ההתבודדות שהוזכרה כאן: התבודדות בחצרות השם.

ויתר על כן, תכלית ההתבודדות היא ה"פגיעה" - ויפגע במקום ההוא, התגלות של מציאות הבורא. ולכן, ככל שהמקום יותר קדוש, ויתר על כן 'בית המקדש' - אין זה כי אם בית אלוהים, הרי שתכלית מכוון ההתבודדות, שהיא התגלות הבורא, יותר קרובה.

ומאמרו (שם) "לבי ובשרי ירננו אל אל חי", מבאר כי מטרת התשוקה להתבודדות החיצונית היא להגיע אל ההתבודדות הפנימית ולהשיג באמצעותה את התוצאה הזאת שהיא "פגיעת" הנבואה או מעלה דומה לה, ובה מתעוררת הנפש, התלויה בלב ומשעבדת את בסיסה - כלומר הגוף על כל אבריו - לאהבת ה' יתעלה ולתהלתו.

יש כאן עומק גדול בדבריו. נתבונן עד להיכן מדרגת התבודדותו של הגוף יכולה להגיע. נתבאר לעיל שי-שנים ג' מדרגות: התבודדות חיצונית, התבודדות פנימית, ותשוקה. למדרגת ההתבודדות החיצונית בודאי שהגוף יכול להגיע. למדרגת ההתבודדות הפנימית הגוף אינו יכול להגיע, מפני שזו התבודדות בפנימיות הנפש. אמנם, לנקודת האמצע, שהיא מדרגת השתוקקות, גם הגוף יכול להגיע. וזו שלמות מדרגת ההתבודדות של הגוף.

זה מה שנאמר כאן: "לבי ובשרי ירננו אל אל חי", מבאר כי מטרת התשוקה, מה היא - מתעוררת הנפש התלויה בלבד ומשעבדת את בסיסה - כלומר הגוף על כל אבריו, דייקא, לאהבת ה' יתעלה ולתהלתו, שזו התשוקה. נמצא, שמצד שלימות מדרגת הגוף, ביכור לותו להגיע ל"לבי ובשרי ירננו אל אל חי", להשתוקקות לדבר. כלומר, מכח הנפש האלוקית שמשתוקקת לאור ההתבודדות, גם הנפש הבהמית יכולה להשתוקק.

אך זאת יש לבאר, מדוע שהנפש הבהמית תשתוקק להתבודדות, מה לה ולהתבודדות, אדרבא, "מצא מין את מינו ונעור", היא מחפשת את מינה שהוא העוה"ז, ולמה שתחפש את ההתבודדות.

ביאור הדברים. כאשר האדם מגיע למדרגת ההתבודדות החיצונית, ולאחר-מכן למדרגת ההתבודדות הפנימית, שהיא מדרגת ה"פגיעה" שהוזכרה, שם מתקיים בו "אז תתענג על ה'". הוא מגיע לתענוג, הוא מגיע להשקטה פנימית מעומק חיבור התענוג, ואם נפשו הבהמית מזוככת במידת מה, הרי שגם לה יש נייחא מהמנוח

פרק ז | דרך אחת לעומת ריבוי דרכים**יישוב קושי - באוקימתא או בהסבר**

ובנוסף על כך, גם כאשר יש קושיה ומנסים ליישבה, באיזה אופן מנסים ליישב את הקושיה, האם מנסים ליישבה באופן של אוקימתא או שמנסים ליישבה באופן של סברא? כל מי שמכיר בדברי רבותינו רואה אופנים אלו, ואף בש"ס עצמו ישנן קושיות שהגמרא מתרצת בסברא, ויש מקומות שהיא מתרצת באופן של "הכא במה עסקינן". אם כן בהשלכה רחבה יותר ללימוד שלנו, צריכים אנו להתבונן באיזה אופן אנו מיישבים דברים, האם נוטים להעמיד אוקימתות, ורק כשאין אוקימתא אזי מוכרחים ליישב בסברא, או שרחוקים מלהעמיד אוקימתות, ונוטים יותר להתבונן ולהבין את מהלכי הדברים וכך ליישבים.

כמובן שאפשר לתת עוד ועוד דוגמאות לצורך הבנת העניין. בכל סוגיה שניקח אפשר לתת דוגמא ולנתח כל צורת מהלך של דברים לפי מה הוא נבנה. אך מכל מקום, צריך האדם לאט לאט ללמוד להכיר ולהבין, מהי צורת מהלכי הדברים שבהם הוא עוסק.

תפיסת המהלך - חיבור לנשמת הדברים

נחזור אם כן שוב, ונעמיד את הדברים עד כה. יש את החשבון, יש את הדיוק, ויש את הסברא. יש את ריבוי השיטות של הראשונים והאחרונים. ויש את ההבנה היסודית להבין את מהלכי תפיסת הדברים, ולא רק להבין מה שנאמר אלא מהו המהלך של הדבר. מה שנאמר בפועל אלו הדברים שנאמרו, אבל צריך להבין היכן הבית אב של הדברים שנאמרו.

כאשר האדם לומד ומבין את מהלך דברי רבותינו ולא רק את תולדת דבריהם, אזי הוא מתחבר בעצם לנשמת דבריהם. נדגיש שוב: הוא מתחבר לנשמה של הדברים, וכתוצאה מכך הוא גם יכול לומר חלק גדול מדבריהם בלי שהוא ראה את דבריהם, משום שהוא מחובר למהלך. וגם אם רבותינו אמרו רק את השלב הראשון, הוא יכול להמשיך את השלב השני, ואת השלב השלישי, וכן על זה הדרך.

יש כאלה שהדבר נעשה אצלם פחות במודעות, כי המוח שלהם כביכול מתחדד במהלך הדברים, וממילא הוא מוליד את הדברים. אבל ככל שזה נעשה יותר עם מודעות, אזי הדברים נעשים בהירים יותר ומושלמים יותר.

■ המשך בע"ה בשבוע הבא - מתוך סדרת שיעורים "דע את תורתך דרכי הלימוד"

חה שמתגלה, ולכן היא משתוקקת לנקודת התענוג של הנפש האלוקית המתענגת בבוראה.

בעומק, בודאי שבמדרגה זו הנפש הבהמית עדיין לא נמצאת במדרגה שהיא חיה 'אלוקות' - גילוי זה יהיה רק בתחיית המתים. אך מכל מקום, במדרגה זו יש לנפש הבהמית יש נייחא כאשר הנפש הפנימית שקטה ומתענגת. אמנם, אם הנפש הבהמית והגוף של האדם רועשים לגמרי, אדרבא, הם מתנגדים למקום השקט. אבל אם הם הזדככו במידת מה, הרי שנוח להם במנוחה שמ־תגלה.

משל למה הדבר דומה, כאשר אדם שוכב במיטתו, ונוח לגוף באותה שכיבה, גם הגוף נח. כן הוא במדרגת נבואה, שהיא בבחינת שינה דקדושה, 'תרדמה', כד־שת חז"ל - שיש 'שינה של נבואה'. והרי שגם הגוף נח באותו זמן, מפני שגם בו יש צד של מנוחה, ולכן גם הוא משתוקק להתבודדות זו.

זה מה שנאמר כאן: **ובה מתעוררת הנפש, התלויה בלב ומשעבדת את בסיסה - כלומר הגוף על כל אבריו - לאהבת ה' יתעלה ולתהלתו.** אין כוונת הדבר שהגוף נמצא במדרגה שלמה. מדרגת זו תהיה לעתיד לבוא, במדרגת תחיית המתים, שזוהמת הנפש תיפסק, ויוכל להאיר בגוף האור העליון. אבל גם כאן בעוה"ז, כאשר התענוג האלוקי מביא את הנפש האלוקית למנוחה פנימית, גם הגוף מקבל הארת רשימו מכך, ולכן גם הוא משתוקק למדרגת ההתבודדות.

כמובן, מדרגה זו היא מדרגה גבוהה. ושני סיבות יש לדבר. הסיבה הראשונה היא, שכל זאת יתכן רק באדם שהגיע כבר לתענוג ומנוחה בהתבודדות הפנימית. והסיבה השנייה היא, כפי שהוזכר, שנצרך שהנפש הבהמית והגוף לא יהיו בתוקפם, ועיקר תוקפם ייחלש, ואזי הם לא יתנגדו להארת הנשמה ומנחותה, אלא יקבלו ממנה רשימו, ויהיה להם נייחא בזה.

לרוב בני אדם אין התבודדות פנימית, וקל וחומר שאין להם תענוג ומנוחה בהתבודדות הפנימית. ואפילו מי שזכה לכך, עדיין אין הכרח שנפשו הבהמית וגופו הושקטו. ולכן גם כאשר הוא נמצא בהתבודדות הפנימית בתענוג ומנוחה, אבל החיצוניות שבו מתנגדת לכך ומ־תפרצת לצד השני.

כאשר זוכים לעבור את כל התהליך שהוזכר, אזי מגיעים בעוה"ז לעומק המדרגה של "לבי ובשרי ירננו אל אל חי". אך שלמות מדרגה זו, תהיה רק בתחיית המתים דלעתיד לבוא, ששם הגוף יהיה עצם מאיר, "כותנות אור" באל"ף, ושם תהיה המדרגה האמיתית של "לבי ובשרי ירננו אל אל חי". ■ המשך בע"ה בשבוע הבא - מתוך שיעורים על ספר 'המספיק לעובדי ה'

שאלה

(א) מהו ההגדרה או ההגדרות של זמן ?

(ב) מי שהוא קצת מופקע "מזמן" איך הוא יכול לעבוד על זה?

תשובה

א. עיין רש"ר הירש (וירא, יח, י) זמן ועת שמות נרדפים. דומה כי הראשון מציין את מושג הזמן בכללו, את משך הזמן ורציפותו. הזמן המחולל ומוליד תולדות. זמן משורש זמן, על שום שהוא קודם לכל יש, מכינו ומזמנו, לעומת זאת עת הרי הוא מציין את נקודת הזמן, את הרגע היפה ומתאים, עכ"ל.

(ועיין ברית כהונת עולם, מאמר תרי"ג, פרק מ'. וכתבי הרמ"מ משקלוב, דרושים על סתר השתלשלות, דף שו. זמן - עת, גימט' תיקון).

ועיין פרי מגדים (אגרות, אגרת שניה, אות ז) בין זמן לעת, אם יש הפרש, בתשבי מסופק. ויראה, זמן, זימון, מועד שאדם קובע זמן לדבר, ועת ממילא הוא עתות היום והסובבים, עכ"ל.

והבן שיש זמן גדול והוא התהליך מההכנה והזמנה לדבר, כנ"ל בדברי רש"ר הירש. ויש זמן קטן שהוא הרגע הפרטי שקבע זמן לדבר. ועיין זוה"ק (תיקונים, הקדמה, ה, ע"א) ר"ת של ששה סדרי משנה, זמ"ן קט"ן. וזה מדרגת זמן עוה"ז, שית אלפי שנין, כנגד ששה סדרים. אולם עוה"ב כולו זמן מלשון "מזומן", הכנה, כי כל ימיו של אדם בהאי עלמא אינו אלא "זמן", הכנה לעוה"ב. ודו"ק. ועיין רזא דמהימנותא (דף יב). ועיין גר"א (ליקוטים, סוף ספד"צ) שאדם זומן, זהו זכר ונקבה. וכן כתב בתיקונים (תיקונין סט, דף קטו, ע"ד). ועיין מאורי אור (ערך זמן). ועיין לקוטי תורה לאריז"ל (בראשית) לפ"ז הטעם שנשים פטורות ממצות עשה שה"זמן" גרמא. ובדרך רמז, זמ"ן, ז"ן, מ"ם, נו"ן, גימט' רנ"ב כאברי נקבה עם הכולל. ועיין כתבי הרמ"מ משקלוב (ביאור משנת חסידים, דף רח) זמן סוד מהיטבאל. שהוא גימט' זמן. ובו נתקן זכר ונקבה, כנודע.

ובעומק זמן הוא "תהליך". מהראשית, מזמן ומכין את הדבר ונמשך לכל אורכו. ובדרך רמז, זמן גימט' אדם בהמה. עיין רמ"ז (זוהר, ויקרא). ועיין ספר הכוונות וז"ל, ורוב בנ"א לא ימלטו מלהתגלגל איזה זמן בבהמה או חיה או עוף או דומם או צומח. עיין עמלק המלך (שער טז, פרק מה). ועיין כתבי הרמ"מ משקלוב (ביאורי זוהר, דף קכד). ועיין פע"ח (שער השבת, פכ"ד) סוד הזמנים במלכות. וכן בכמה מקומות באריז"ל, ובעוד רבותינו.

ולכך זמן שהוא תהליך של מעבר מאדם לבהמה, וחוזר חלילה. בבחינת נמשלו כבהמות נדמו. שהוא שורש הנפילה ע"י החטא. ובלשון חכמת האמת. זמן גימט' מ"ה וב"ן. כמ"ש הרמ"ז (בראשית), ועוד רבותינו, כגון ברית כהונת עולם (מאמר הסתר אסתיר, פרק מו). ועיין של"ה (ויצא, תורה אור, ב). ואדיר במרום (ח"ב, ארימת ידי). ועיין גן נעול לר"א אבולעפיה (ועוד מקומות בספריו) וסוד זמ"ן, ז"ן מ"ם נו"ן, והוא החמ"ר הראשון העליון, והוא במספרו נבר"א (נבר"א - החמ"ר, גימט' ז"ן מ"ם נו"ן). והיינו שהזמן הוא החומר שממנו נעשה כל התהליך ובו כל השינויים כחומר שפושט צורה ולובש צורה. והוא מזומן ומוכן תחלה לכל.

בכורות (נא, ע"א) - המפריש פדיון בנו ואבד חייב באחריותו, שנאמר (במדבר, יח, טו) יהיה לך ופדה תפדה. בכורות (יב, ע"ב) - המפריש פדיון פטר חמור ומת, ר"א אומר חייבין באחריותו כחמש סלעים של בן. וחכ"א אינו חייב באחריותו כפדיון מעשר שני.

והנה פטר חמור כתיב ביה תפדה בשה ואם לא תפדה וערפתו. והיינו שהולך לאיבוד והפדיון מונע איבודו. והרי שמונה בפדיון כח סילוק של איבוד. ומעין כך אמרו בזה"ק (ח"ב, רכו, ע"א) בימי דוד כשעשה חשבון בישראל ולא נטל מהם פדיון, היה רגז, ונאבדו מישראל כמה חיילות וכמה מחנות. ובעומק כיוון שמסלק איבוד לכך גנוז בקרבו כח של איבוד, וזהו השורש של המפריש פדיון פטר חמור ואבד.

ובעומק יש ב' מיני פדיון. א. פדיון דקדושה כגון ה' סלעים שניתן לכהן, ופדיון מעשר שני שנאכל בקדושה בירושלים. והיינו שהדבר שפודים בו עולה לקדושה. ב. פדיון דקלקול שהדבר שפודים בו חל בו כח הקלקול. והשורש לכך מצינו בקרי, וכמ"ש בצדקת הצדיק (רמג) פדית וכו' אע"פ שנראה (מקרה לילה) שטות והבל, וסיים פודה, שיש בזה פדיון והצלה ממייתה כנודע, וכמ"ש (ברכות, נו, ע"ב) דהוא סימן יפה לחולה, וכו', וזה נקרא פדיון ע"י שקר. ויש פדיון ע"י אמת וד"ת, כי פדיון הוא ע"י נתינת התמורה, וזהו כענין מקצת נפש ככל נפש.

וכפשוטו כאשר פודים דבר קדוש כגון בן בכור הראוי לינתן לכהן תמורתו קדושה. אולם כאשר פודים דבר טמא, הפדיון ניתן לסט"א. וזהו קרי שפודה ממיתה. אולם נקודת הממוצע פדיון פטר חמור, שאם לא פדאו עורפו, ואעפ"כ אם פדאו הממון נתעלה. וכפשוטו מפני שהעריפה אינו מדין טומאה, אלא כמ"ש רש"י ממכילתא (שמות, יג, יג) וערפתו, עורפו בקופיץ מאחוריו והרגו, הוא הפסיד ממונו של כהן לפיכך יפסיד ממונו. אולם יעוין באבן עזרא (שם) וז"ל, י"א תכתוב על ערפו קדש, והאומר כזה אומר אני שהוא חמור קשה עורף, עכ"ל. ולשיטתם זהו עריפה של קדושה. ועיין בעלי התוס' (שם), וערפתו, לשון מעורפייא כדמתרגמינן את בועז מודעתנו.

ועומק החידוש הוא כי חמור בהמה טמאה הוא ואיך יהפך לקדוש הוא או תמורתו. וכמ"ש השפתי כהן (שם) וז"ל, ולזה אמר פטר חמור תפדה, שאי אפשר ליכנס באותו מקום כח שום בהמה טמאה, ואם לא תפדה וערפתו לפי שאין לו קיום.

ועיין זוה"ק (שמות, מג, ע"א) רזא דא יצה"ר יכול לאחזרא בתיבותא ולאחזרא יצר טוב כמה דאוקמוה, זכר עזר, לא זכה כנגדו. בגין דאינון דיוקנא חד דשה וחד דחמור, ואי זכה לאחזרא בתיבותא (סוד השבת אבידה) אע"ג דאיהו חמור עם הארץ תפדה מן גלותא בשה דאיהו שה פזורה ישראל, ואי לא הדר בתיבותא וערפתו, שוי ליה עם קשי קדל, דעתידין לאתמחאה מספר חיים, דעלייהו אתמר מי אשר חטא לי אמחנו מספרי.

בהר בחוקותי | ה-ע

שופר תרועה, תרו-עה. והנה אותיות הגרון הם אותיות אחה"ע. והיינו אח - לשון אחיו וצירוף של ה-ע. וזה לשמוע קול שופר, תרועה, תרו-עה, קול היוצא מן הגרון. ועיין ספ"י (דפוס מנטובא, פ"ב, מ"א) אחה"ע משמשת בסוף הלשון ובבית הבליעה. ובחכמוני שם, אם יחפוץ אדם לומר אחה"ע איו יכול לאמרן במקום אחד של פה, כי אם בסוף הלשון ובבית הבליעה. וזה בחינת פועה, פו-עה, שפועה אל הולד. ועיין ערוך לנר (מכות, כג, ע"ב) הופיע, וכו', הוא מלשון כיולדה אפעה, שהוא צעקה בקול גדול. ובסוטה (יא, ע"ב) אמרו, פועה, שהייתה פועה ברוה"ק ואומרת עתידה אני שתלד בן שמושיע את ישראל. משה, שהוא בחינת דעת, דעה, ד-עה. ונולד לשבעה חודשים, שבעה, שב-עה. והוא הציל את בני"י מבית פרעה, פר-עה, וזאת ע"י ויזעקו ותעל שועתם וגו', בחינת פועה צעקה בקול גדול כנ"ל. ואזי התעלל הקב"ה בפרעה, כמ"ש (שמות, י, ב) באשר התעללתי במצרים. התעלל, הע-תלל. ושלמות גאולה מידי פרעה ע"י משה, הוא במ"ת, ושם כתיב (דברים, לג, ב) הופיע מהר פארן. הופיע, פיו-הע. ושם השמיע ה' קולו הן ע"י שופר כמ"ש (שמות, יט, טז) וקל שפר חזק מאד, בחינת תרועה, תרו-עה, כנ"ל. וע"ז כתיב עלה אלהים בתרועה (תהלים, מז, ו), עלה, ל-הע. והן קול גדול (דברים, ה, יט), בחינת פועה כנ"ל. ושם כתיב אחת דבר אלקים שמים זו שמעתי (תהלים, סב, יב), בחינת שמיעה, שמי-עה. ומקום הדיבור, הר, בחינת גבעה, גב-עה. ושם נשבעו בני"י (כמ"ש יומא, עג, ע"ב - מושבע ועומד מהר סיני) שבועה, שבו-עה. וישראל שעמדו רגליהם בהר סיני פסקה זהומתן של נחש (שבת, קמו, ע"א), שהוא היה ערום, ערמה, רם-עה. וע"י עצתו, עצה, צ-עה, נמשכו אדה"ר לאכול מן עץ הדעת, דעה, ד-עה, כנ"ל, ואזי קולל אדה"ר ומשך בערלתו (סנהדרין, לח, ע"ב), ערלה, רל-עה. והיינו שמשך העטרה על אות ברית קדש. עטרה, טר-עה.

אולם לא נתקן כח הדעה דקלקול בשלמות, ונפלו מכח כך בחטא העגל. עגלה, גל-עה. ואמרו חז"ל (סנהדרין, סג, ע"ב) לא עבדו ע"ז אלא להתיר להם עריות בפרהסיא. עריות, ערוה, רו-עה. ובפרטות משכב זכור תועבה (קדושים, כ, יג), תוב-עה. בחינת "תועה" אתה בה. תו-עה (נדרים, נא, ע"א). ואזי נפלו מעשרת הדברות. עשרה, פר-עה. ובמקום שמחה נעשה דמעה, דם-עה. ומה שתחלה כתיב וזרח משעיר למו, נעשה משעיר שערך, סר-עה. ובמקום תורה אור, נעשה עלטה, לט-עה. ונעשה כעס, בחינת עברה, בר-עה.

ועתה אנו מצפים לישועה, ישו-עה. שכנס"י מצפה לבעלה, לב-עה. ושורש הארה זו נתגלתה בכניסתם לא"י ע"י יהושע, יוש-עה. וכמ"ש שלחתי את הצרעה לפניך (משפטים, כג, כח), צרעה, צר-עה.

שרשי התיבות המרכיבות מאמר זה: עשה, תרועה, בקעה, גבעה, ענה, אפעה, דמעה, הושע, העביר, עלה, התעטף, הריע, השביע, התודע, יהושע, ישועה, מערה, מענה, נערה, סערה, עבדה, עגלה, עבורה, בעדה, עונה, עזה, בעלה, עלטה, עזה, עפעפיה, עצה, ערבה, ערלה, ערמה, פרעה, שמועה, שערך, תועבה, גערה, דעה, הודיע, הופיע, הושיע, הניע, עדרה, עברה, העביר, עלה, עטרה, קערה, הרגיע, שמועה, התעלל, התעה, עבה, עשרה, עשהאל, זעקה, זרעה, יגעה, יהודיע, יעדה, ישועה, נעמה, נעה, נתעלסה, עדיה, ענה, עדנה, עולליה, עוללה, עורה, עזיה, עזריה, עיניה, עיפה, עמדה, עמיהוד, עמלה, עננה, עצלה, ערוה, ערפה, פועה, צרעה, רבעה, רעדה, רעה, רעהו, רעיה, רענה, יעננה, שבעה, שבועה, תבערה, תולעה, תועה, תועדה. ■ המשך בע"ה בשבוע הבא - נכתב על ידי הרב שליט"א במיוחד לעלון זה

נדה (טז, ע"ב) - א"ר יוחנן, אסור לאדם שישמש מטתו ביום, מאי קרא, שנאמר (איוב, ג, ג) יאבד יום אולד בו והלילה אמר הורה גבר, לילה ניתן להריון ויום לא ניתן להריון.

והנה שורש יאבד יום אולד בו, נאמר על יום ראשון של יצירת אדם, שבו ביום נזדווג לחוה ונולדו קין והבל כמ"ש בסנהדרין. ויום זה נאבד בחטאו, ושורשו בבא נחש על חוה בו ביום והטיל בה זומא, שהוא השורש של יום לא ניתן להריון דקלקול. ולכך ההריון והלידה שהייתה בו ביום היה בה פגם.

ושורש הדבר, דכתיב ויקרא אלקים לאור יום. ונתהפך מאור לארה לשון קללה. והבן שתחלה ההריון והלידה היה בו ביום, ביום שישי למעשה בראשית. וכן יהיה לעת"ל, כמ"ש חז"ל עתידה אשה שתלד בכל יום. אולם ע"י החטא נהפך ששה ימים לשית אלפי שנים, ונהפך משך ההריון והלידה מיום אחד, לז' או ט' ירחים. והיינו שנתהפך האור להריון. ונעשה אור, ארה, קללה בהריון, צער הריון, וצער לידה. והוא השורש לכל יסורים שבעולם, הנגלים בשורשם אצל איוב. ואמרו אבות דר"נ (פלי"ז ד"ה ואינו) פתח איוב את פיהו וקלל את יומו וגו', ויאמר יאבד יום אולד בו והלילה אמר הורה גבר. יאבד יום שבא אבי אצל אמי ואמרה לו אני הרה. ובב"ר (תולדות, סד, ה) אמרו, איוב מקלל יום לידתו וליל עיבורו, הה"ד יאבד יום אולד בו וגו'. ובפסיקתא זוטרתא (איכה, הקדמה) אמרו, איוב קילל את יומו שנאמר יאבד יום אולד בו, וירמיהו קלל את יומו שנאמר "ארור" היום אשר יולדתי בו, יום אשר ילדתיני אמי. ונהפך להדיא אור לארור. ועיין סידור הרוקח (ליל שבת) וז"ל, כמו ששייך ארור ביום שכתוב בספר ירמיה ארור היום אשר יולדתי בו אל יהי ברוך, וכמו איוב יאבד יום אולד בו יקבוהו אוררי יום, שיהא מענין מרירי יום. ובבתי מדרשות (איוב, כ) אמרו, שלשה שקללו יומן, איוב ודוד וירמיה וכו', ודוד אמר הן בעון חוללתי ובחטא יחמתיני אמי (תהלים, נא, ז). ושורש הדבר, חטא ביאה בראשונה של חוה ואדה"ר שהיה ביום כנ"ל, שלכך נתקנא בהם נחש שראה את אדה"ר וחווה משמשים ביום, כמ"ש חז"ל.

ושורש יאבד יום אולד בו דייקא נתבאר בחומת אנך (שם) וז"ל, אפשר כמ"ש המקובלים שהיום שנולד בו האדם מזלו בריא וחזק בכל השנה (ועיין מלבי"ם שם). ועיקרו מדין התחלה וראשית, כמ"ש האברבנאל (בראשית, פ"ב ד"ה אמנם) וז"ל, שכמו שהפסד וגרעון הנברא ייוחס בלשון הכתוב ליום שנעשה בו, כמאמר הנביא (ירמיה, כ, יד) ארור יום אשר יולדתי בו. יאבד יום אולד בו, כן ברכת הדבר תיוחס ליום שהתחלה בו. שבת קודש. עיי"ש.

ונקראת כן מלשון השבה, ודו"ק. ■ המשך בע"ה בשבוע הבא -

כתו בחינת חק, שלמעלה מטעם ודעת, כמ"ש חוקה חקתי ואין לך רשות להרהר אחריה. וכתוב (ישעיה, י, א) הוי החקקים חקקי און. ועוד. כתר, רצון, ובסוד כללות ההפכים, רצון ואונס יחדיו. ועיין רש"י (איוב, כ, י. ועוד מקומות) אונס, כח אונסו. ועיין כתיב רמ"מ משקלוב (רזא דמהימנותא, דף נא) ומחשבות און, בסוד שורש היחוד הכלול באל"ף.

ועוד. סוד פלא עליון. ועיין עץ חיים (שער הארות ז"ן, פ"ז) לא פעלתי און, ר"ת פלא, עיי"ש. ועיין תולדות יעקב יוסף (נח, ג) בשם הבעש"ט, אחרי שידע האדם שאלופו של עולם הוא בכל תנועה, אז יתפרדו כל פועלי און. וכתוב (דה"י, א, ח, יב) ובני אלפעל (אלף-על) עבר ומשעם ושמר, הוא בנה את אונס.

חט

כהן, איש חסידך. ובצד הקלקול כהן און (בראשית, מא, נ). ועיין רמ"מ משקלוב (ביאור משנת חסידים, קנג) וכהן און הוא פוטיפרע כהן און הון את שולחן המלך. און בגימט' זן. ועיין שכל טוב (שם, מה) כהן הגדול שלטונים, ודומה לו כהן מדין (שמות, ג, א), ובני דוד כהנים היו (ש"ב, ח, יח). ועיין זוה"ק (יתרו, סז, ע"ב) אית כהן רזא דאור קדמאה דקא משמש קמיה ודא איהו כהן דאקרי גדול סטרא דימינא, וכו', בסטרא אחרא דלא איהו סטרא דקדושה וכו' אית כהן און, ודא הוא רזא דכתיב (הושע, יב, ט) ויאמר אפרים אך עשרתי מצאתי און לי, וכו' כהן און, יתרו, וכו'. אמר רבי אבא, הא כהן און לא כתיב ביתרו, כהן מדין כתיב, א"ל כלא איהו חד, עיי"ש. ועיין תיקונים (תיקון מט, פו, ע"א). ועבודת ישראל (ליוה"כ, ד"ה וזה).

גבורה שפיכות דמים, פסולת הגבורה, עשו. וכתוב (הושע, ו, ח) גלעד קרית פעלי און עקבה מדם. ועוד. כתיב (איוב, יא, יד) אם און בידך הרחיקהו. ודרשו (כתובות, יט, ע"ב) זהו שטר אמנה ושטר פסים. ועוד. כתיב (איוב, כ, י) וידיו תשבנה אונס.

ועוד. חסד, המשכה ממנו. גבורה, קנין מבחוץ. בחינת קין, ודו"ק. ועיין רש"ר הירש (וישלה, לה, יח) בן אונס: הוראת היסוד של "און": ההכשרה הגופנית או המוסרית לרכוש או לקנות דבר. מכאן זכות הטענה על נכס. במובן זה הוראת "און" בלשון חז"ל טענה משפטית: כותבין עליו אונס (ב"ק, פ, ע"ב) הרי הוא תנאי קודם ל"הון". שימוש בלתי מוצדק בכוח הקניה והרכישה (בחינת כל דאלים גבר דקלקול) הוא "און", כדרך שהטלה בלתי מוצדקת של "עול" היא "עול".

מכאן גם "און" רגש הצער על אבדן דבר המצער על דבר טוען לזכותו על החפץ, כביכול מתקומם כנגד קיפוח. ועיי"ש (קדושים, יט, טו) און הוא ניצול לרעה של "און" של הגבורה והעושר. ועיין זוה"ק (יתרו, סח, ע"א). בן אונס, מסטר שמאל, היפך בן ימין. ועיין אדרת אליהו (יהושע, יח, יב) שגבול בין און בצפון. והוא בחינת בחורי און (יחזקאל, ל, יז) בים סוף נגלה להם כבחור, גבור איש מלחמה. לבטל און דקליפה, ודו"ק.

תפארת היפך אמת, און. וכמ"ש במשך חכמה (אחרי מות, טז, ל) "און" הונח ברוב במרמה, כמו פועלי און (תהלים, צב, ח) עם פועלי און (שם, כח, ג) שלח אצבע ודבר און (ישעיה, נח, ט) והוא על דברים

ועוד. כח-מה. און כח. ועיין מאורי אור, און פירוש כח. שני פעמים כח עם הכולל גימט' און. וכתוב (ישעיה, נה, ז) יעזב רשע דרכו ואיש און מחשבותיו. ועיין מלבי"ם (ויחי, מט, ג) ויש הבדל בין כח ובין און, שחכ מצייין הכח הפנימי, ואון מצייין הכח לחוץ, כמ"ש בפירוש ישעיה סימן מ' בפסוק נותן ליעף כח, ר"ל שחכ הפנימי נתגלה בך. והבן שלכן ב"פ כח גימט' און כנ"ל, כי הוא כח שיצא לפועל, ודו"ק. וכתוב (ישעיה, נט, ז) מחשבותיהם מחשבות און. והיינו שיצאו והתגלו. וכן כתיב (יחזקאל, יא, ב) האנשים החושבים און. ועיין פרי צדיק (יתרו, ג) כהן און, יתרו, וכו', והיינו דיתרו היה נגד הכהן שבקדושה שהוא בחינת חכמה (עיין ערך קטן חסד), והיה הוא בזה לעומת זה בחינת כהן און, וזה אפשר להכניס בקדושה. וכן נתגייר יתרו, ונקרא יתרו ע"ש שיתר פרשה בתורה שהוא בחינת חכמה. ועיין ירושלמי (קידושין, פ"ד, ה"א).

חכמה סוד ראשית, סוד בכור. וכתוב (כי תצא, כא, יז) כי אתר הבכור וגו', כי הוא ראשית אונס, לו משפט הבכורה.

ועוד. כח-מה. און כח. ועיין מאורי אור, און פירוש כח. שני פעמים כח עם הכולל גימט' און. וכתוב (ישעיה, נה, ז) יעזב רשע דרכו ואיש און מחשבותיו. ועיין מלבי"ם (ויחי, מט, ג) ויש הבדל בין כח ובין און, שחכ מצייין הכח הפנימי, ואון מצייין הכח לחוץ, כמ"ש בפירוש ישעיה סימן מ' בפסוק נותן ליעף כח, ר"ל שחכ הפנימי נתגלה בך. והבן שלכן ב"פ כח גימט' און כנ"ל, כי הוא כח שיצא לפועל, ודו"ק. וכתוב (ישעיה, נט, ז) מחשבותיהם מחשבות און. והיינו שיצאו והתגלו. וכן כתיב (יחזקאל, יא, ב) האנשים החושבים און. ועיין פרי צדיק (יתרו, ג) כהן און, יתרו, וכו', והיינו דיתרו היה נגד הכהן שבקדושה שהוא בחינת חכמה (עיין ערך קטן חסד), והיה הוא בזה לעומת זה בחינת כהן און, וזה אפשר להכניס בקדושה. וכן נתגייר יתרו, ונקרא יתרו ע"ש שיתר פרשה בתורה שהוא בחינת חכמה. ועיין ירושלמי (קידושין, פ"ד, ה"א).

בינה לב מבין. וכתוב (ישעיה, לב, ו) ולבו יעשה און. וכתוב (תהלים, כח, ג) אל תמשכני עם רשעים ועם פעלי און, דברי שלום עם רעיהם ורעה בלבם. ואמרו (כלה רבתי, פ"א, ה"ה) וכל המעלה בלבו לעשות חטא, עד שעת מעשה לא מחייב, דכתיב און אם ראיתי בליבי, לא ישמע ה'. ומעין כך בקידושין (מ, ע"א). ואמרו (נדה, כג, ע"ב) ראשית אונס מי ש"לבו" דוה עליו.

ועוד. נו"ן שערי בינה וכנגדו בקלקול. ועיין פתחי שערים (נתיב שבירת הכלים, פתח טו) ב' נוני"ן דשטן ונחש נוק', וכו', ולכן נקרא בעל חנ"ן שהוא חיבורא דב' נוני"ן הנ"ל. וידוע כי אות ח' (בחינת בינה) פוחת והולך במספרו, בסוד יתפרדו כל פועלי און. ועיין עשרה מאמרות (מאמר חיקור הדין, ח"א, פכ"ג) כמנשה בן חזקיהו שחתר חתירות ברקיע, כי נסתם בעינו פתח של תשובה הנרמז בצורת הה"א כדאייתא במנחות, ועמדה לפניו צורת ח"ית, מחתה לפועלי און והוא חתר בה וחטריה לגגה ופנה למעלה ליחידו של עולם ונתקבל.

ועוד. און (ספרי, דברים, יא, יב) ומשאכם, מלמד שהיו אפיקורסים, הקדים משה לצאת, אמרו מה ראה בן עמרם לצאת,

ובחינת בנימין, בן-ימין. בחינת שם ב"ן בחינת בהוה, גימט' בן כנודע. ועיין חת"ס (דברים, ח, ט) כי לא יאונה לצדיק כל און, אפילו לבהמתו לא יאונה און. ועיין גר"א (משלי, יב, כא) שלא יאונה לצדיק און אפילו במחשבה. וחנייה איש אונו (כגון סנהדרין, יא, ע"ב). וכן ר' חנינא איש אונו (כגון גיטין, סו, ע"ב). לשון חן - יסוד.

מלכות עניא דלית לה מגרמה כלום. ואמרו (אוצר המדרשים) שהנותן צדקה לעני מתברך בשש ברכות, אז יבקע כשחר אורך וכו', אם תסיר מתוכך מוטה שלח אצבע ודבר און. ואמרו (ילק"ש, ישעיה, רמז תצה) שלח אצבע ודבר און, דבר המלכות אין הוה אזיל בהדא עבדיה זייל בהדא.

ועוד. אמרו (ב"ק, פ, ע"ב) והלוקח בית בא"י, כותבין עליו אונו אפילו בשבת. והבן שכולם בחינת מלכות, בית, א"י, שבת. ועוד. עיין רש"י (הושע, יב, יט, ד"ה מצאתי) און לי, און כח. ומדרש אגדה היה דורש ר' שמעון אצל מצאתי, און לי, מצאתי שטר חוב שיש לי מלכות על ישראל. והבן מלכות חכמה תתאה. כח-מה (עיין ערך קטן חכמה).

נפש מעשה. כתיב (ישעיה, לא, ב) פעלי און. ועיין מלבי"ם (שה"ש, מליצה, הקדמה) הן כל אדם בשאר אדם, חיו ופעולותיו יפרדו והיו לשני ראשים, כפי שני החלקים אשר מהם מורכב. א. הראש האחד יפנה דרך און, הוא חיי הגוף ופעולותיו החומריות, שהוא מצד היותו בן אדמה לבבו פונה אל הצלחות זמניות לאסף הון ואושר, לבקש כבוד ומשרה, לאהב חמדת עולם ותענוגות בשר. ב. והראש השני יפנה למסלה העולה בית אל (היפך בית און, עיין ערך קטן אין סוף) הוא חיי הנשמה ופעולותיה הרוחניים, וכו', עיי"ש.

רוח אמרו פרקי דר"א (פי"ט) וכל הרשעים יתפרדו כמץ לפני רוח, שנאמר יתפרדו כל פעלי און.

נשמה בחינת ענוה - בינה. ועיין שארית ישראל (שער השובבי"ם, דרוש ז', ד"ה והנה) מי שהוא בתכלית הגאווה ובחינת מושל, הוא בבחינת נפרד מזולתו, וע"ז כתוב נפלו פעלי און דחו ולא יוכלו קום, בחינת רגליה יורדות מות, ואז אין לו תשובה ח"ו, ואין יוה"כ מכפר. שהוא בחינת נשמה, אמא - בינה, כנודע.

חיה אמרו (תנחומא, ויצא, יג) יחי ראובן ואל ימות, יחי ראובן בעוה"ז, ואל ימות לעוה"ב, ולמה, כי הוא ראשית אונו, וכתיב (בראשית, מט, ג) כחי וראשית אונני.

יחידה כח היחוד הגמור. ועיין שארית ישראל (שער השובבי"ם, דרוש ז', ד"ה והנה) "יתפרדו כל פעלי און, שגורמים בחינת פירוד בכל העולמות, וזהו אין השם שלם. ועיין רמח"ל (תקט"ו תפילות, תפלה ח) כשפועלי און מתפרדים ע"י גלוי יחודו ית', אז ישראל נעשים גוי אחד בארץ. ■

המשך בע"ה בשבוע הבא - נכתב על ידי הרב שליט"א במיוחד לעלון זה - להארות, הערות, והוספות:

rav@bilvavi.net

שבין אדם לחבירו כמו שביארנו. ועיין ספר חסידים (סימן אלף נ"ח) וכתיב שלח אצבע ודבר און. ואף נענוע שלך בראש יהיה אמת, כשאדם רוצה לומר הן כופף ראשו (אמצע, ת"ת) וכשרוצה לומר לאו, מנענע ראשו לצדדים (והיינו, נטיה לצדדים, נטיה מן קו אמצע, נטיה מן האמת). ועיין שערי תשובה (ש"ג, אות קעה). ועיין מלבי"ם (ירמיהו, ד, יד, ביאור המילות) אונך: און בחולם (ניקוד הת"ת) בא על הכח המתגלה, ונגזר ממנו און, על הכח שלא במשפט. ובכינוי אונך לפעמים נגזר מן און, כחי וראשית אונני. ולפעמים נגזר מן און, וישב עליהם אונם (תהלים צד, כג), אלוה יצפון לבניו אונו (איוב, כא, יט).

נצח נצחון במלחמה. וכתיב (תהלים, צב, י) כי הנה איבך יאבדו, יתפרדו כל פעלי און. וכתיב (שם, שם, טז) מי יקום לי עם מרעים, מי יתיצב לי עם פעלי און.

ועוד. נו"ה, מקור יניקתם הנביאים. ועיין חת"ס (במדבר, כג, כ) לא הביט און ביעקב, א"א לו להביט על שום און שיעשו כיוון שברכם ע"י נביא לא יכול לחזור על תנאי, וכו', כי האמור ע"פ נביא אפילו על תנאי אינו חוזר בו.

ועוד. רגלים להלך. וכתיב (איוב, יח, ז) יצרו צעדי ואונו. ועוד. כתיב (איוב, כט, יט) אלוה יצפן לבניו אונו. ועוד. ברא כרעא דאבוה, נו"ה. ועיין רש"י (איוב, יא, יב) אונו - בנו.

הוד עיין קהלת יעקב (ערך און), און אל"ף נו"ו, גימט' צבאות במילוי כזה, צד"י ב"ית אל"ף ו"יו תי"ו עם הכולל. גם גימט' נצח ענף הימין, הוד ענף השמאל, ושני כוללים. און ר"ת אילן נצח והוד, או אור נצח והוד.

ועוד. ממונו של אדם המעמידו על רגליו. ועיין רשב"ם (כי תבא, כו, יד) לא אכלתי באוני, כמו תשבנה אונו, ממון שגול. ועיין מצודות ציון (איוב, כא, יט) אונו, ענין הגול שעשק בכח ואון.

יסוד עיין הכתב והקבלה (כי תצא, כא, יז) ראשית אונו: און הונח על הדבר המעמיד והגורם חוזק הדבר, והוא כאן כינוי לשכבת זרע שהוא כח הגוף המעמידו ומקיימו כנודע, ההפך שהשטיפה במשגל מחליש הגוף ומאבדו. ועיין ספר הליקוטאים (שמות, פ"ב) כהן און כנגד יסוד דזעיר. ועיין שם (בשלח, פי"ח. וזאת הברכה, פ"ז). ומחברת הקודש (שער השבת). וליקוטי תורה (יתרו).

ועוד. יוסף. וכתיב (בראשית, מא, נ) וליוסף ילד שני בנים בטרם תבוא שנת הרעב אשר ילדה לו אסנת בת פוטי פרע כהן און. ועיין זוה"ק (יתרו, סז, ע"ב). וליקוטי תורה (יתרו). ובמאורות נתן כתב, און הוא הטיפה הזרעית, וכשהחיצונים נאחזין בה מהפכין אותה לאון. בחינת און בן פלת (במדבר, טז, א). ובחינת און.

ועיין קהלת יעקב (ערך און) און גליון, מילוי המילוי לבד גימט' יסוד טמא דקליפה. ובפרדס (ערך תמר) אונן, יסוד. וע"ז כתיב (משלי, יב, כא) לא יאונה לצדיק כל און. ובנימין שהוא בחינת יסוד דנוק' נקרא ע"י רחל בן אונני (וישלח, לה, יח). ועיין זוה"ק (יתרו, סח, ע"א).

שאלה

לכבוד הרב שלום,

השתמשתי בשיטת ההואו'פונופונו שזה 4 משפטים (אני מצטער, אנא סלח לי אני אוהב, תודה)

חשבתי שאלו מילים חיוביות

אבל מרגיש לי שזה משהו לא טוב

עשיתי את דרך התשובה של הרמב"ם כדי לתקן

ואת נוסח הוידוי של הרב אברהם דצינג (יש תפילה אחר כך שאמרתי ונראה לי הזיקה כל פעם שאני אומרת את המילה וידוי זה מנפח את הגוף)

ועשיתי תשובה שפגמתי בכל האיברים והגידים שלי ושל כל עם ישראל

הייתה לי כוונה טובה לתקן וזה הזיק

מילא לי אבל זה לכל עם ישראל

הזיק לי בגוף ולכל עם ישראל

ואני ממש מתביישת במה שעשיתי

חשבתי שאני עושה מעשה טוב ומצווה כשזה בעצם היה הפוך

איך אני יכולה לבטל את כל מה שעשיתי

איך אני יכולה לתקן הכל?

מה אני צריכה לעשות?

אני ממש צריכה עזרה

תשובה

עליך לחפש את הנקודה הטובה הגנוזה בקרבך, ולהתחבר אליה עמוקות, ולהוציאה מן הכח לפועל, ועל ידה להיטיב לעצמך ולזולתך כל הימים.

יש להתמקד בהנ"ל ולהסיח דעת מכל העבר, כי בזה שורש התיקון. ■ המשך בע"ה בשבוע הבא - מהארכיון של שו"ת

ובסוד שמותיו ית' הזמן שורשו בשם א"ל אדנ"י בגימט' זמן עם הכולל, כמ"ש בסידור האריז"ל בהקדמת שהחינו והגיענו לזמן הזה. ועיין מפתח הספירות (במדבר). ואוצר עדן הגנוז (ח"א, ס"א). וחיי העוה"ב (סוד הזמן). ועיין עוד כתיבי הרמ"מ משקלוב (ביאור הזהר, דף קעח). ובעוד מקומות בדבריו שהרחיב בסוד עולם שנה נפש, ובסוד הזמן בפרט, ברמזים נפלאים. ועיין ברית כהונת עולם (מאמר מצות משוחים בשמן, פ"ג).

ובעומק זמן, ר"ת, ז - זכר, נ - נקבה, מ - ארבעים יום של מ"ת. ודו"ק. ועיין חסד לאברהם (מעין ב', נהר לו) כי הזמן הוא סוד גלגול הספירות. ועיין ברית כהונת עולם (מאמר מצות משוחים בשמן, פט"ו) סדר זמנים, סוד החקיקה שיש לכל מדה ומדה במה שלפניה.

והבן שמהות הזמן - תנועה של תהליך ושינוי בחומר. וכמ"ש בספר אור ה' (מאמר א', כלל א, פרק טו) והשלישית, שלא ישכל זמן אלא עם תנועה. והרביעית, שמה שלא תמצא בו תנועה אינו נופל תחת הזמן, וכו', כי הזמן מקרה נמשך לתנועה ודבק עמה לא ימצא האחד משניהם מבלתי האחר, עיי"ש בהרחבה. ועיין מעשי השם (חלק מעשי בראשית, פ"ב) גדר הזמן, מספר התנועה. ועיין צפנת פענח (ח"ג, סימן רט). וספר מפענח צפונות בגדרי הזמן. ועיין הכתב והקבלה (במדבר, כט, ז) מהות הזמן הוא חזרת רגעים זא"ז. ועיין עבודת הקודש (ח"ג, פט"ז). ומורה נבוכים (ח"א, פרק ע"ג). ושם (ח"א, הקדמה השלישית). ואור תורה (ליקוטים שכתב) ז"ל, ואין לזמן מהות נמצא כלל. והפילוסופים הקדמונים דנו רבות במהות הזמן.

ב. ולפ"ז סדר העבודה, מתתא לעילא. תחלה בחינת זמן קטן, והיינו לקבוע זמן לפרט מסוים מתי לעשותו.

וכך בכל יום לקבוע פרט אחד קטן ולעמוד בתוקף לקיים זמנו. וכך לילך מחיל אל חיל בהדרגה.

ואח"כ עולה לזמן גדול, שמהותו תהליך מראשית ועד אחרית. והוא גדלות המוחין, תפיסת תהליך, היפך קטנות המוחין, קטן, תפיסת פרט. והיינו בכל דבר לראות אותו כתהליך, ולצעוד עמו צעד אחר צעד מן הראשית ועד התכלית. ועיין פתחי שערים (נתיב עולם התיקון, פתח י) בעת התיקון נשרש הדבר שיהיה הכל ב"הדרגה", והוא סוד הזמנים שדיבר האריז"ל בכ"מ במאורות העליונים, אף שאין שייך ח"ו סדר זמנים למעלה באצילות (היינו זמ"ן קט"ן) שהרי הזמן הוא רק למטה בעולם הגשמי תחת השמש והכוכבים, שמסידור הכוכבים והגלגלים נעשה היקף הזמן, אבל הוא דיבר ברוח קדשו בעומק סתרי ההנהגה שכל שורש הזמן שהוא למטה, הכל בא ע"י שתקוני המאורות העליונים באו בהדרגה זא"ז, ומשם שורש כל פרטי הזמנים. ועיי"ש בשבירת הכלים פתח ה'. ונתיב הפרצופים, פתח י'. ונתיב גדלות דז"א, פתח טו. ופתח לו. ונתיב פרצוף נוק' דז"א, פתח כה. ועוד מקומות בדבריו.

נא לשמור על קדושת הגליון

שיעורי "בלבבי" מופיעים ב"קול הלשון" בארץ 073.295.1245 | USA 718.521.5231

להצטרפות לרשימת העלון | לכל ענייני העלון | לקחת חסות עבור עלון info@bilvavi.net

רכישת ספרי הרב: ספרי אברמוביץ - משלוח ברחבי העולם 03.578.2270 | books2270@gmail.com

דרושים מתנדבים לכתוב שיעורי הרב. לפרטים נא ליצור קשר 053.319.7481 / info@bilvavi.net

ספרי מאה שערים רח' מאה שערים 15, ירושלים 02.502.2567 | ספרי אברמוביץ רח' קוטלר 5 בני ברק 03.579.3829